

10. 10. 2005

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Ukončení účasti společníka ve společnosti s ručením omezeným

V případě, že společník společnosti s ručením omezeným pojme myšlenku ukončit svoji účast ve společnosti, nabízí se mu několik možností, jak tohoto cíle dosáhnout. V praxi nejpoužívanější jsou převod obchodního podílu společníka a o ukončení účasti společníka ve společnosti dohodou.

Jde-li o ukončení účasti společníka dohodou, pak tuto možnost upravuje § 149a zákona č. [513/1991](#) Sb., obchodního zákoníku.

Dle tohoto ustanovení může účast společníka ve společnosti s ručením omezeným skončit dohodou všech společníků. Dohoda musí mít písemnou formu a její podpisy společníků musí být úředně ověřeny. V opačném případě bude dohoda pro rozpor s kogentním ustanovením zákona neplatná a k zamýšlenému zániku účasti společníka na společnosti nedojde.

Důsledkem této dohody je i ta skutečnost, že obchodní podíl odcházejícího společníka přechází na společnost. Ta jej může převést na jiného společníka nebo třetí osobu. Vzhledem k tomu, že se každý společník účastní na společnosti pouze jedním obchodním podílem, dojde při převodu „uvolněného“ obchodního podílu na jiného společníka k splynutí obou obchodních podílů tohoto společníka v jeden. O převodu vždy rozhoduje valná hromada společnosti.

Nedojde-li k převodu obchodního podílu, je valná hromada společnosti povinna do šesti měsíců ode dne, kdy ke skončení účasti společníka došlo, rozhodnout buď o snížení základního kapitálu o vklad bývalého společníka, nebo o tom, že ostatní společníci převezmou jeho obchodní podíl v poměru svých obchodních podílů za úplatu ve výši vypořádacího podílu. Základní kapitál společnosti s ručením omezeným však v důsledku takového snížení nesmí nikdy činit méně než 200.000,- Kč; u společnosti s ručením omezeným vzniklé před 1.1.2001 pak 100.000,- Kč.

V případě, že nedojde k převodu (převzetí) uvolněného obchodního podílu či k odpovídajícímu snížení základního kapitálu společnosti, může soud po marném uplynutí výše uvedené lhůty společnost i bez návrhu zrušit a nařídit její likvidaci.

Protože v případě ukončení účasti společníka dohodou přešel, jak je uvedeno výše, mu náležející obchodní podíl na společnost, vzniká tomuto společníku ze zákona právo na vypořádací podíl. Vypořádací podíl se vyplácí z majetku společnosti. Jeho výše se určuje, nestanoví-li společenská smlouva něco jiného, v poměru obchodního podílu bývalého společníka k obchodním podílům zbylých společníků.

Výše vypořádacího podílu se stanoví ke dni zániku účasti společníka na společnosti z vlastního kapitálu společnosti zjištěného z mezitímní, řádné nebo mimořádné účetní závěrky sestavené ke dni zániku účasti společníka ve společnosti. Tuto závěrku je společnost povinna zpracovat bez zbytečného odkladu po zániku účasti společníka ve společnosti. Nemusí ji zpracovávat pouze za předpokladu, že účast společníka zaniká k termínu řádné účetní závěrky. Společenská smlouva však může stanovit, že se vypořádací podíl zjistí z čistého obchodního majetku na základě posudku znalce.

Vypořádací podíl se vyplácí v penězích, neplyne-li ze společenské smlouvy nebo stanov něco jiného.

Další z možností ukončení účasti společníka ve společnosti s ručením omezeným, kterou je vhodné dát odcházejícímu společníku ke zvážení, je převod jeho obchodního podílu dle § 115 obchodního zákoníku.

Odcházející společník může se souhlasem valné hromady převést svůj obchodní podíl smluvně na jiného společníka. Toto oprávnění ale může společenská smlouva vyloučit. Společenská smlouva může na druhou stranu

připustit, aby mohl společník převést svůj obchodní podíl i na jinou osobu, než jsou stávající společníci, tedy na osobu stojící mimo společnost. I převod obchodního podílu na jinou osobu může být dle společenské smlouvy podmíněn souhlasem valné hromady. Souhlas valné hromady bude zpravidla předcházet uzavření smlouvy o převodu obchodního podílu; nelze však vyloučit i schválení následné. V této souvislosti je také vhodné uvést, že má-li ale společnost jediného společníka, je obchodní podíl na třetí osoby vždy převoditelný.

Smlouva o převodu obchodního podílu se bude vždy řídit obchodním zákoníkem. Z ustanovení § 115 odst. 3 obchodního zákoníku plyne, že musí mít vždy písemnou formu a nabyvatel, který není společníkem, v ní musí prohlásit, že přistupuje ke společenské smlouvě, popřípadě stanovám. Podpisy smluvních stran musí být úředně ověřeny.

V případě převodu obchodního podílu tedy nedochází k tomu, že by přešel na společnost, a proto bývalému společníkovi nevzniká právo na vypořádací podíl. Pokud společník převede svůj podíl smlouvou na třetí osobu, dochází totiž zpravidla k vypořádání hodnoty podílu mezi smluvními stranami.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo společníka na informace v s. r. o.: silný nástroj kontroly, ale ne bez hranic](#)
- [Kupní smlouva k nemovité věci bez určení kupní ceny: Nejvyšší soud koriguje katastrální praxi](#)
- [Společnost s podíly 50:50 – právní rizika patových situací a jejich smluvní řešení](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 34: Jednání za společnost – prokura](#)
- [Jak nastavit smlouvy s dodavateli podle nové právní úpravy kybernetické bezpečnosti?](#)
- [Jak soutěžní právo reaguje na pohlcování startupů technologickými giganty aneb fenomén vražedných akvizic](#)
- [Žaloba na fair exit vůči společníkům s. r. o. jednajícím ve shodě](#)
- [Reklamace vad stavby](#)
- [Hodnotící dotazníky jako obchodní sdělení v kontrolním plánu ÚOOÚ pro rok 2026](#)
- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel × společnost\)](#)